

— Znižanje razne tovarne voznine. O znižanju tovarne voznine, katero je dovolilo c. kr. generalno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic za leto 1891. in ki je razglašeno v naredbenem listu c. kr. trgovskega ministerstva za železnice in brodarstvo, naznanjamo to le: Za s a d j e, kakor je navajata točki 395 in 396 tarifnega dela I., znižala se je do preklica, toda najdalje do konca decembra 1891, ako se oddaja v poljubni množini, tovarna cena lokalne tarife do postaje Ljubljana, državni kolodvor, iz Trzina od 11 kr. od 100 kg. na 8 kr., iz Domžal od 12 kr. na 10 kr. in iz Jarš-Mengiša od 14 kr. na 11 kr.; če se pa odda, oziroma če se plača voznine najmanj od 5000 kg. za voz, zniža se tovarna cena lokalne tarife do postaje Ljubljana, državni kolodvor, iz Trzina od 10 kr. od 100 kg. na 6 kr., iz Domžal od 11 kr. na 8 kr., iz Jarš-Mengiša od 13 kr. na 9 kr. in iz Kamnika od 16 kr. na 15 kr. Nakladanje in razkladanje morajo si stranke na svoje stroške priskrbeti. Zniža se potom kartiranja.

— Glavni dobitnik „Praške jubilarne loterije“ je bil od „Živnostenske banke v Pragi“ dne 20. oktobra izplačan. Srečka ser. 7859, št. 63 je bila od menjalnične delniške družbe „Merkur“ na Dunaji doposlana. Drugi glavni dobitnik srečka ser. 811, št. 43, v znesku 5000 gld. ali 4500 gld. v gotovini je zadelo 5 revnih obrtnikov v Hostomicu. Na vsacega teh srečnih dobitcev pride 900 gld.

— Na Španjskem v pokrajinah Granada in Almerija so bile minole dni velikanske povodnji. Voda je razrušila več vasi.

— Nesreče. Osebni vlak iz Liona je skočil dne 27. t. m. s tira. Osem oseb je mrtvih, hudo ranjenih pa nad dvajset. — Angleški parnik „Boston“ je zadel ob ladijo „Charlowood“, ki se je potopila. Utonilo je 16 oseb.

Telegram „Novicam“.

Trst 30. okt. — Dr. Laginja je izvoljen z 4 glasovi večine.

Budimpeštanske tržne cene z dne 28. oktobra 1891.

Pšenica gld. 10.30 do 10.95, rž gld. 9.75 do 9.90, ječmen gld. 6.10 do 6.20, oves (novi) gld. 6.15 do 6.45, proso gld. 5.65 do 5.90.

Kurzi na Dunajski borzi dne 29. oktobra

Papirna renta	gld.	91.55.
Srebrna	„	91.35.
Zlata	„	109.10.
Marijeva renta	„	101.40.
Napoleonori (20 frankov)	„	9.34.
C. kr. cekini	„	5.59.
Nemške marke	„	57.75.

J. Giontini v Ljubljani,

trgovina s knjigami in papirjem.

Največja zaloga

slovenskih molitvenih knjig in spisov za mladino in priprosto ljudstvo.

Imeniki se pošiljajo brezplačno.

Zaloga vsakovrstnega papirja in pisnih potrebščin,

kakor: pisarniškega, konceptnega in pismovnega papirja, zavitkov s firmo in brez nje, peres, tint, šolskih stvarij i. t. d.

Dobro blago, nizke cene.

Prodaja se na debelo in na drobno.

● Kdor želi dobi cenik zastonj. ●

ZALOGA goslij, kitar, citer, klavirjev (preigranih), strun in posamičnih sestavin.

Šolske knjige za ljudske in srednje šole.

(1)

Jubilejske ustanove.

Povodom praznovanja 40letnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja Frančiška Jožefa I. ustanovila je trgovska in obrtniška zbornica 8 ustanov po 25 gld. za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske. Te ustanove se s tem za leto 1891 razpisujejo.

Prošnje naj se podpisani zbornici

do 20. novembra t. l.

dopošljejo, priloži naj se jim pa od župnijskega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj bil obrtnik, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog.

V Ljubljani dne 22. oktobra 1891.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

svojo zahtevo, da bi bil imenovan za primasa nadškof Samassa.

Vnanje države.

Srbija. — Srbska bode odposlala svoje zaupnike v Monakovo, da se bodo pogajali zaradi trgovinske pogodbe z avstrijskimi zastopniki, ki so sedaj v Monakovem, kjer se vrše pogajanja zaradi trgovinske pogodbe z Italijo.

Rumunsko. — Rumunskemu kralju, ki je te dni gost nemškega cesarja v Potsdamu, prirejen je bil jako slovesen vzprejem, in se vrše razne slavnosti njemu na čast. Da ni potovanje kraljevo brez političnega pomena, razume se samo ob sebi. Vender bi bil nemški cesar najbrže bolj zadovoljen, da bi ga obiskal ruski car, nego pa rumunski kralj.

Bolgarija. — Bolgarsko sobranje se je spet sešlo. Knez Ferdinand je v prestolnem govoru konstatoval, da so odnošaji v kneževini povoljni, kajti povsod je zdaj mir.

Leta 1892. bode v Plovdivu kmetijska in obrtna razstava. Začela se bode ob obletnici obeh zedinjenih Bolgarij dne 18. septembra in trajala do 12. novembra. L. 1893. bodo napravili Bolgari enako razstavo v Ruščuku.

Rusija. — Med Rusko in Angleško utegne priti do resnega nasprotstva v srednji Aziji, kjer Ruska jako napreduje ter si osvaja pokrajino za pokrajino. Zdaj je zasedla Pamirsko ozemlje.

Nemška. — Poroča se, da bode prošt Jazdzewski imenovan za Poznanjsko-Grafenskega nadškofa.

Francosko. — V francoskem parlamentu so klerikalni poslanci hudo napadali vlado in ministra za vnanjo reči Ribota, ker ni odločno postopal proti italijanski vladi, ali vsaj zahteval zadoščenja zaradi napadov na francoske romarje v Rimu. — Liberalno časopisje objavlja s slastjo izjave nekaterih klerikalnih francoskih poslancev, ki so javno izrekli, da niti ne mislijo na to, da bi se vrnila papežu posvetna oblast.

O rusko-francoski zvezi še vedno mnogo pišejo in ugibljejo. Vsaka stranka piše o njej, kakor bolje ugaja njenim željam. Tako hoče „Pol. Corr.“ za gotovo vedeti, da ni sklenene nobene pogodbe med Rusko in Francosko, ker ne mara Ruska za zveze.

Poučne stvari.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

(Dalje.)

Konoplja v starem veku. Moška in ženska konoplja. Smola na konoplji po toplih krajih. Nabiranje smole in sušenje konoplje.

Ker je človek v smoli konopni našel omamno moč, katera mu draži živce in sladi življenje, ni čudo, da jo goji z veliko skrbjo in še z večim trudom nabira stru-

peno smolo. Nabiranje to je v vsakem kraju drugačno. V Nepaulu pobirajo ljudje smolo z rastline tako, kakor pobirajo opij z maka. Smola ta je najčistejša, in zato se najbolje povprašuje po njej in najdraže plačuje, zovejo jo „momia“, ali „churrus“. Ako se smola tudi dalje suši, ostane vender mehka. Duha je zelo hudega, a kedar se ugreje, še bolj diši. V ustih peče in pogreni, ali okus jej je vender kakor balzamov. Drugi se oblečejo v kožnate predpasnike, letajo po polji in otepavajo po konopljah, in smola, ki pri tem odpada, prime se kože. Smola, ki jo s kože postržejo, ni tako dobra in je manj vredna od one, ki jo z roko naberó. Po drugih krajih rujejo konopljo, dokler cvete, potem jo suše, da smola na rastlini ostane. Tako posušena smola se zove „gunjah“. Na trgu v Kalkuti je več potov videti, da prodajajo posušeno konopljo v zvezkih po 24 kosov. Vršički in cvetovi imajo največ smole, zato te dele posebe suše in drago prodajajo.

253.

Božidar Vuković. Tiskanje slovenskih in hrvatskih knjig na Nemškem. Prve slovenske in hrvatske tiskarne v domovini.

Ko so Turki osvojili Bosno in Hercegovino, izselil se je vojvoda Božidar Vuković, potomec Vuka despota, in nastanil se v Benetkah, kjer je bil že njegov oča Jurij v zlato knjigo beneških plemičev uvrščen. Božidar je zamenil junaško sabljo z lovorovim vencem. Ustrojil je namreč z velikimi stroški tiskarno, v kateri je vse samo staroslovenske knjige za svoj narod tiskal. Zato je pozval v svojo tiskarno Pahomija, črnogorskega meniha, kateri se je bil bržkone pri gori omenjenem Makariji izučil tiskarstva.

Ker je bilo takrat povsodi veliko pomankanje cerkvenih staroslovenskih knjig, postal je Božidar pravi dobrotnik svojega naroda s svojo tiskarno, v kateri je od 1519. do 1529. l. množino cerkvenih knjig natisnil. Rekli bi, da ga je hrepenenje po domovini tako prevzelo, da se je 1529. l., torej že na stara leta, preselil s tiskarno v svoje mesto Goraždje v Hercegovini, kjer je še nadalje tiskal knjige. No najbrže mu ni ugajalo pod turškim gospodstvom, ker ga 1536. l. zopet nahajamo v Benetkah, kjer je nadaljeval svoje blagovito delo. Umrli je 1540. l.

Za Cetinjskimi tiskovinami gre prvo mesto knjigam, tiskanim v Benetkah po velezaslužnem Božidaru Vukoviću, a mej njimi ima prvo mesto Vukovićev „Služebnik“ (liturgiarion). Njega ima eden odtisek knjižnica hrvatskega vseučilišča v Zagrebu. Božidarov sin Viuko je nadaljeval plemenito delo svojega očeta in na svetlo spravil več staroslovenskih knjig, poslednjo 1561. l. Ne vemo, kedaj je umrl. Po njegovi smrti je ležala njegova tiskarna zanemarjena, dokler ni 1566. l. slučajno prišel v Benetke Jakob s Kamene Reke v Črni Gori in začel z Vukovimi črkami iz novega knjige tiskati. Do nas je prišla ena sama, namreč „Časoslovec“. Vnuk Božidarov, Dimitrij Logotet, je prišel po nekem naključji v sedanjo Rumunsko in je v Trgovištu natisnil 1547. l. knjigo „Apostol“. Vu-